

**Пояснювальна записка
до проєкту рішення про бюджет Костянтинівської
сільської територіальної громади на 2023 рік**

При розробці показників бюджету Костянтинівської сільської територіальної громади на 2023 рік взято до уваги положення Конституції України, вимоги Бюджетного кодексу України та Податкового кодексу України із змінами та доповненнями, Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» та листи Міністерства фінансів України «Про особливості складання проєктів місцевих бюджетів на 2023 рік», «Про показники міжбюджетних відносин та складання проєктів місцевих бюджетів на 2023 рік».

**Основні показники соціально-економічного розвитку
Костянтинівської сільської ради
на 2021-2023 роки**

№ з/п	Показники	Одиниці виміру	Факт 2021	Очікуване 2022	Прогноз 2023
1	Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) у відпускних цінах підприємств без ПДВ, акцизного збору та інших непрямих податків	млн. грн.	627,0	612,5	639,0
2	Обсяг реалізованих послуг у ринкових цінах (включаючи ПДВ)	млн. грн.	38,2	36,3	38,9
3	Оборот роздрібної торгівлі	млн. грн.	91,2	107,6	112,1
4	Середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника	грн.	10329	11100	11400
5	Перебувало на обліку зареєстрованих безробітних	осіб	1030	1241	1120
6	Обсяги капітальних інвестицій	млн. грн.	1,4	0,5	2,5
7	Фінансовий результат до оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності	млн. грн.	2,7	1,5	3,5

Діяльність Костянтинівської сільської ради у 2022 році була спрямована на забезпечення дії Конституції та законів України, здійснення заходів правового режиму, оборони, цивільного захисту, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян територіальної громади.

У зв'язку з воєнними діями в країні, навчання в закладах освіти громади проводиться дистанційно.

У громаді створюються необхідні умови для розвитку системи освіти. Мережа приведена у відповідність до освітніх потреб громадян, модернізовано існуючу матеріально-технічну базу закладів освіти.

На території громади діє 7 ліцеїв та 8 дитячих садка. Освітніми послугами у 2022 році було охоплено 1036 дітей шкільного віку та 250 дітей дошкільного віку.

Проведено роботу щодо стовідсоткового охоплення дітей та підлітків шкільного віку процесом навчання та виховання.

На території громади функціонує 4 будинки культури та 5 сільських клубів, 1 публічна бібліотека та 6 бібліотек-філій.

Медичне обслуговування сільського населення здійснюють: Баловненська, Гур'ївська, Себинська та Новопетрівська амбулаторії загальної практики сімейної медицини; центри первинної медико-санітарної допомоги в селах Новоінгулка, Кандибине та Костянтинівка .

На сьогодні агропромисловий комплекс є однією з провідних галузей економіки громади, стан справ у якій впливає на рівень та якість життя населення. Це робочі місця для наших жителів та основний бюджетоутворюючий ресурс громади. На території громади проводять діяльність 92 сільськогосподарських суб'єкта господарювання. Найбільшими товаровиробниками в сільському господарстві є ТДВ «Сільгосппідприємство Гур'ївка», ПрАТ «Новотех», фермерське господарство «Хан», ТОВ «Баловне», ПП «Макс Агро», ТзДВ «Сільгоспгосподарство Кандибинське», «ТОВ «Тока» та СТОВ «Промінь».

Вирощуванням сільськогосподарської птиці займається СТОВ «Промінь», фермерське господарство «Велес 2007» займається вирощуванням овець.

Основний вид діяльності для фермерського господарства «Іванов» є переробка м'яса.

В 2022 році підприємницьку діяльність проводили 192 фізичні особи. На території сільської ради знаходиться 8 закладів громадського харчування, які одночасно вміщають 380 осіб. Нажаль, в зв'язку з карантинними обмеженнями та воєнним станом, вищезазначені заклади працювали не на повну потужність, що в свою чергу призвело до зменшення надходжень до місцевого бюджету.

Торгівлю паливом на території громади здійснюють 3 суб'єкти господарювання на 5 об'єктах, проте ТОВ «Євро Сمارт Пауер» не сплачує ПДФО до бюджету сільської ради, а здійснює сплату цього податку за місцем реєстрації товариства.

Одним з пріоритетних напрямків розвитку громади, який потребує значних фінансових вкладень, є розвиток житлово-комунального господарства та інфраструктури нашої громади. Для виконання заходів з благоустрою населених пунктів громади створені КП «Добробут» та КП «Садове Сервіс», які займаються прибиранням сільських територій, видаленням порослу, обкосом узбіч доріг, очищенням доріг від снігу, ліквідацією стихійних сміттєзвалищ та інших робіт з благоустрою. Зокрема проводяться роботи по утриманню водопровідної мережі та благоустрою населених пунктів громади. Послуги із водопостачання населення Костянтинівської сільської ради надають 6 громадських об'єднань.

Освітлення населених пунктів Костянтинівської сільської ради являє собою одну із складових життєзабезпечення населення. Наразі вуличним освітленням населених пунктів забезпечені мешканці: сіл Костянтинівка, Себине, Гур'ївка, Кандибине – повністю та Новопетрівське, Новоінгулка, Баловне – частково.

Внаслідок воєнної агресії РФ станом на 01.10.2022 року пошкоджено 6,1% або 254 одиниці житлового фонду громади та 22,2% або 8 об'єктів громадських будівель.

Середньомісячна заробітна плата штатних працівників підприємств, що розташовані на території Костянтинівської громади станом на 01.10.2022 року склала 11109 грн., відносно до 01.01.2022 року розмір середньомісячної заробітної плати зріс на 780 грн. або 7,6%.

Прогнозні показники щодо обсягу реалізованої продукції на 2023 рік в середньому складають 639 млн. грн., що на 4,3% більше очікуваних

надходжень 2022 року. В розрахунку на 1 мешканця обсяг реалізованої продукції очікується 64,3 тис. грн.

Головним завданням розвитку на 2023 рік, залишається забезпечення стабільного функціонування бюджетних установ Костянтинівської сільської ради; - підвищення результативності та ефективності бюджетних коштів; - посилення бюджетної дисципліни та контролю за витрачанням бюджетних коштів; - удосконалення системи результативних показників з метою підвищення якості надання послуг у відповідних сферах. Забезпечення динамічного, збалансованого розвитку, зростання добробуту та підвищення якості життя населення громади шляхом забезпечення соціальної та економічної єдності, оборони та цивільного захисту.

Показники доходів бюджету

Показники дохідної частини бюджету на 2023 рік розроблені на базі основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку громади, а також із застосуванням норм чинних Бюджетного та Податкового кодексів України.

При прогнозуванні дохідної частини сільського бюджету на **2023 рік** було враховано:

- *статистичні показники, які використовуються при розрахунку прогнозних надходжень податків та зборів, зокрема за 2021 рік у співставних умовах, очікувані показники за 2022 рік та прогнозні на 2023 рік;*
- *фактичне виконання дохідної частини бюджету за результатами 10 місяців 2022 року.*

За обрахунками усіх учасників бюджетного процесу доходи бюджету Костянтинівської сільської територіальної громади по надходженнях у 2023 році податків і зборів та інших обов'язкових платежів *(без урахування міжбюджетних трансфертів)* прогнозуються в сумі **59 659,4 тис. грн.** (додаток №1),

з них:

Загальний фонд - 58576,4 тис. грн.

Спеціальний фонд - 1 083,0 тис. грн.

Обсяг податку на доходи фізичних осіб - основного джерела загального фонду сільського бюджету, прогнозується **31 569,5** тис. грн., в який враховано додатково податку у розмірі 4-х відсотків, відповідно до ст.28 Закону «Про Державний Бюджет на 2023 рік» та підвищення мінімальної заробітної плати:

- з 01 січня 2023 року - 6 700 грн.

Друге місце в обсягах надходжень загального фонду сільського бюджету займають місцеві податки, які прогнозуються в загальних обсягах у 2023 році **20 658,0** тис. грн. Прогноз проведено з урахуванням норми Податкового кодексу України, затверджених ставок місцевих податків та зборів рішенням сесії Костянтинівської сільської ради від 08.07.2021 року № 8.

Єдиного податку, в складі місцевих податків, прогнозується отримати з урахуванням збільшення розміру мінімальної заробітної плати і прожиткового мінімуму, від яких у відсотковому відношенні встановлені ставки податку, а саме **7 739,2** тис.грн.

Прогнозні надходження акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів визначені відповідно до діючого законодавства, що передбачає зарахування надходжень з алкогольних напоїв та тютюнових виробів до бюджетів місцевого самоврядування і обраховано відповідно до зростання індексу споживчих цін, зменшення суб'єктів господарювання, тенденції надходжень протягом 2022 року, а саме **1 080,8** тис. грн.

Продовжується збереження норми щодо зарахування 13,44 % акцизного податку з виробленого в Україні та ввезеного на митну територію України пального до загального фонду бюджету.

Прогнозний показник надходжень адміністративних послуг розраховано відповідно до динаміки надходжень у 2022 році і пропонується в обсягах **153,2** тис. грн.

Показник надходжень спеціального фонду сільського бюджету, а саме власних надходжень бюджетних установ обраховано на 2023 рік в обсягах **1 083,0** тис. грн.

Показники видатків бюджету

Видатки по проєкту бюджету Костянтинівської сільської територіальної громади на 2023 рік сформовані за рахунок фінансового ресурсу:

- податкові надходження загального фонду 2023 рік – 58 423,3 тис. грн.;
- неподаткові надходження 2023 рік – 153,1 тис.грн.;
- базова дотація на 2023 рік – 10 749,7 тис. грн.;
- інші субвенції з обласного бюджету на 2023 рік – 119,9 тис. грн.;
- власні надходження бюджетних установ на 2023 рік – 1083,0 тис. грн.

Освітня субвенція на 2023 рік не врахована в проєкт бюджету. В 2022 році обсяг освітньої субвенції складає – 32 070,2 тис. грн.

У зв'язку з суттєвою вимушеною міграцією учнів цього року та неможливістю зробити достовірний прогноз кількості учнів у необхідних для освітньої субвенції розрізах для всіх територіальних громад головним розпорядником коштів субвенції - Міністерством освіти і науки України – розподіл субвенції в розрізі територіальних громад не здійснено. Розподіл субвенції буде здійснюватись з урахуванням уточненого контингенту станом на 05.09.2022р. Ураховуючи зазначене, Кабінет Міністрів України здійснить розподіл освітньої субвенції між місцевими бюджетами на основі верифікованих Міністерством освіти і науки України даних про кількість учнів.(ст.31 Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік»)

Обсяг видаткової частини бюджету Костянтинівської сільської територіальної громади (без урахування субвенцій з державного бюджету) на 2023 рік визначено в обсязі 70 529,0 тис.грн., у тому числі 69 446,0 тис.грн. видатки загального фонду та 1 083,0 тис.грн. спеціального фонду.

Під час формування видаткової частини сільського бюджету на 2023 рік враховано показники:

- розмір *мінімальної заробітної плати* з 01 січня 2023 року – 6 700 грн.
- розмір *посадового окладу працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки* з 01 січня 2023 року – 2 893 грн.

Загальна сума видатків запланована **на оплату праці з нарахуванням** становить **47 760,1** тис. грн. Видатки на оплату праці з нарахуваннями передбачено в повному обсязі.

Загальна сума видатків, запланована на оплату енергоносіїв та комунальних послуг на 2023 рік по закладах Костянтинівської СТГ становить 12043,2 тис. грн. Видатки на оплату енергоносіїв заплановано в повному обсязі.

В проєкті бюджету обсяг видатків на оплату енергоносіїв сформований

згідно даних фактичного використання за попередній період та з урахуванням прогнозного росту цін постачальників послуг у 2023 році. Заплановано з 01.01.2023 р. тариф на електроенергію - 10,0 грн., на природний газ - 23,0 грн.

Складовою частиною видатків бюджету є:

- видатки на утримання бюджетних установ та проведення заходів, що фінансуються через головних розпорядників сільського бюджету;
- резервний фонд сільського бюджету;
- субвенція з бюджету Костянтинівської сільської територіальної громади до бюджету Новоодеської міської територіальної громади на здійснення видатків у сфері «Охорона здоров'я» та фінансування послуг, які надаються комунальною установою «Трудовий архів» Новоодеської міської ради.

Граничні показники видатків місцевого бюджету на 2023 рік наведені в додатку 3 до цього проекту рішення.

Розподіл витрат місцевого бюджету на реалізацію місцевих/регіональних програм у 2023 році наведено в додатку 7.

При розрахунку видатків в проекті бюджету на 2023 рік планується направити кошти на фінансування галузей:

По галузі **«Державне управління»** розрахунковий обсяг видатків складає – 23 422,4 тис.грн. За рахунок коштів, передбачених в проекті сільського бюджету на 2023 рік планується утримання апарату сільської ради, фінансового відділу Костянтинівської сільської ради, Відділу освіти, культури, молоді та спорту та Відділу соціального захисту населення та охорони здоров'я Костянтинівської сільської ради.

По галузі **«Освіта»** розрахунковий обсяг видатків, без урахування освітньої субвенції, складає – 36231,3 тис. грн., з них по загальному фонду - 35181,3 тис. грн., по спеціальному - 1050,0 тис. грн. За рахунок коштів, передбачених в проекті сільського бюджету на 2023 рік, планується утримувати 15 установ освіти, з яких 7 ліцеїв та 8 дошкільних навчальних закладів.

Заплановано надати одноразову допомогу дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, яким виповнюється 18 років, розрахункова виплата передбачена $4 \text{ дітям} * 1810 \text{ грн.} = 7240 \text{ грн.}$

На галузь **«Соціальний захист та соціальне забезпечення»** на 2023 рік обраховано видатки в обсязі – 2048,4 тис. грн. Плануються видатки на забезпечення діяльності інших закладів у сфері соціального захисту і соціального забезпечення та здійснення видатків відповідно до Комплексної програми соціального захисту населення «Турбота» на 2021-2023 роки,

затвердженої рішенням від 24.12.2020р. № 3.

По галузі **«Культура і мистецтво»** розрахунковий обсяг видатків на 2023 рік складає – 2740,9 тис. грн., з них по загальному фонду - 2707,9 тис. грн., по спеціальному - 33,0 тис.грн. За рахунок коштів, передбачених в проєкті сільського бюджету на 2023 рік, планується утримувати 10 установ культури, з них: 1 публічна бібліотека, 4 будинки культури та 5 клубів.

Відповідно до «Програми розвитку культури по Костянтинівській сільській раді на 2021-2025 роки» затвердженої рішенням від 08.10.2021р. № 3, заплановано видатки в сумі 40,0 тис. грн. на здійснення завдань та заходів в галузі культури і мистецтва.

По галузі **«Фізкультура і спорт»** розрахунковий обсяг видатків на 2023 рік складає – 30,0 тис. грн. Кошти заплановано на проведення заходів відповідно до «Програми розвитку фізичної культури і спорту Костянтинівської сільської ради на 2021-2025роки», затвердженої рішенням сесії від 08.10.2021 року № 5.

На галузь **«Житлово-комунальне господарство»** розрахунковий обсяг видатків складає на 2023 рік – 2 481,2 тис. грн. Кошти плануються на створення сприятливих умов для функціонування підприємств, що надають житлово-комунальні послуги; підвищення рівня якості послуг водопостачання та водовідведення, що надаються населенню, та благоустрою населених пунктів громади.

На галузь **«Економічна діяльність»** заплановано обсяг видатків на 2023 рік – 525,4 тис. грн. Кошти плануються на Утримання та розвиток автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури в обсязі - 500,0 тис. грн. та оплату Членських внесків до асоціацій органів місцевого самоврядування – 25,4 тис. грн.

На галузь **«Інша діяльність»** заплановано обсяг видатків на 2023 рік – 1830,8 тис. грн., з них на :

Заходи із запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха - 200,0 тис. грн. відповідно до Цільової програми захисту населення від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру Костянтинівської сільської ради на 2021-2025 роки, затвердженої рішенням сесії від 26.02.2021р. № 10.

Забезпечення діяльності місцевої пожежної охорони – 1530,8 тис.грн., відповідно до програми соціально-економічного розвитку Костянтинівської сільської ради на 2021-2022 рр., затвердженої рішенням сесії від 23.11.21р. № 2.

Заходи та роботи з територіальної оборони – 100,0 тис. грн. відповідно до Цільової програми територіальної оборони Костянтинівської територіальної

громади на 2022-2026 рр., затвердженої рішенням виконкому від 26.04.2022р. № 18.

Власні надходження бюджетних установ на 2023 рік планується затвердити в обсязі 1 083,0 тис. грн., з них планується направити на утримання установ освіти 1 050,0 тис. грн. та культури і мистецтва 33,0 тис. грн.

У складі сільського бюджету визначено резервний фонд непередбачених видатків у розмірі - 200,0 тис. грн., для фінансування заходів по усуненню наслідків стихійного лиха, надзвичайних ситуацій, та інших непередбачених видатків відповідно до статті 24 Бюджетного кодексу України.

Взаємовідносини бюджету з іншими бюджетами

Проект бюджету Костянтинівської сільської територіальної громади на 2023 рік включає такі міжбюджетні трансферти (додаток № 5):

- базова дотація – 10 749,7 тис. грн.;
- субвенція з обласного бюджету місцевим бюджетам – 119,9 тис. грн. в т.ч.:
- надання одноразової матеріальної допомоги громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (категорії І), та дітям з інвалідністю, інвалідність яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою - 14,0 тис. грн.
- надання матеріальної допомоги сім'ям загиблих та померлих учасників бойових дій на території інших країн, особам з інвалідністю внаслідок війни на території інших країн – 14,0 тис. грн.
- надання матеріальної допомоги сім'ям загиблих та померлих учасників АТО/ООС на сході України, сім'ям осіб, які загинули або померли внаслідок поранень, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних під час участі у Революції Гідності, сім'ям загиблих та померлих учасників бойових дій, які брали участь у заходах для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, та сім'ям працівників структурних підрозділів Миколаївської обласної військової адміністрації, Миколаївської обласної ради, Комунального підприємства "Миколаївська обласна варта", які загинули 29 березня 2022 року внаслідок ракетного обстрілу адміністративної будівлі Миколаївської обласної ради за адресою: м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) – 50,0 тис. грн.
- на пільгове медичне обслуговування громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи – 32,0 тис. грн.

- на відшкодування витрат на поховання учасників бойових дій та осіб з інвалідністю внаслідок війни – 4,2 тис. грн.
- на окремі заходи щодо соціального захисту осіб з інвалідністю (грошова компенсація на бензин, ремонт і технічне обслуговування автомобілів та на транспортне обслуговування, встановлення телефонів особам з інвалідністю I та II групи) – 5,6 тис. грн.

На 2023 рік заплановано субвенцію з бюджету Костянтинівської сільської територіальної громади до бюджету Новоодеської міської територіальної громади в обсязі – 1 018,6 тис. грн. з них на:

- фінансування послуг, які надаються комунальною установою «Трудовий архів» Новоодеської міської ради в обсязі – 45,3 тис. грн.;
- здійснення видатків у сфері охорони здоров'я, зокрема на забезпечення технічними засобами та виробами медичного призначення для осіб з інвалідністю, на відшкодування аптечним закладам вартості лікарських засобів, спеціалізованого медичного харчування пільговій категорії населення згідно рецептів, що виписуються КНП «Новоодеський центр первинної медико-санітарної допомоги» в обсязі – 303,6 тис. грн.
- оплату комунальних послуг та енергоносіїв закладів охорони здоров'я, які знаходяться на території Костянтинівської сільської територіальної громади і підпорядковуються КНП «Новоодеський центр первинної медико-санітарної допомоги» – 169,7 тис. грн.;
- здійснення видатків у сфері охорони здоров'я, зокрема на відшкодування аптечним закладам вартості лікарських засобів пільговій категорії населення згідно рецептів, що виписуються КНП «Новоодеська багатoproфільна лікарня» в обсязі – 100,0 тис. грн.;
- оплату комунальних послуг та енергоносіїв КНП «Новоодеська багатoproфільна лікарня» - 350,0 тис. грн.;
- на фінансування заходів з проведення медичних оглядів призовників на строкову військову службу, які здійснюються КНП «Новоодеська багатoproфільна лікарня» – 50,0 тис. грн.

Заступник начальника фінансового відділу

Інна Мичко